

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirali in pod-
pisati, sicer se ne priobčijo.
Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš: Prostor 1x55 mm
po K 2. Uradni razglasi,
poslani ter notice isti pro-
stor K 3. Pri večjem na-
ročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z
dostavljanjem na dom za
celo leto K 380, za pol
leta K 168, za četrt leta
K 84, za mesec K 28. Za
inozemstvo mesečno K 45,
letno K 540.

Reklamacije za list
so poštne preste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Kriza v belgrajski vladi.

Neka tajna vlada nad politiko v
Belgradu. Oficijska glasila demo-
kratske in radikalne stranke skriv-
nostno šepetajo o kombinacijah iz-
premembe v vladi. Iz vsega šušte-
nja posnemamo, da se bojuje med
radikalci in demokrati precej hud
boj, ki je pa še vedno neodločen.

Pribečevci ponujajo »važno me-
sto«. Pašić sestavi novo vlado le,
če se sestavi sedanja vlada s seda-
njo koalicijo. Radikalci zahtevajo za-
se ministrstvo za notranje stvari in
tako dalje. To so dokazi za to, da
gre za važne izpremembe in da bi
radikalci radi izrinili Pribečevca iz
ministrstva za notranje stvari.

Boj za vlado je torej velikega po-
litičnega pomena. Če Pribečevca od-
stranijo z dosedanjega mesta, pome-
ni to, da je zlasti slovenski demo-
kratizem dobil hudo moralno za-
ušnico, ki bo zvenela s svojimi po-
sledicami precej krepko. S Pribeče-

vičevim padcem ne nastane nova
doba svobode, zakaj tudi od radikal-
ca ne moremo pričakovati zlatih ča-
sov, pač pa bo velik uspeh v tem
oziru, da izgube v Belgradu vpliv
oni ljudje, ki danes strahujejo sko-
ro celo Slovenijo in jemljejo delav-
stvu svobodo, kratijo njegove pravice
in zagovarjajo izrečno protide-
lavske navedbe in ukrepe, dasi imajo
na jeziku »socialno pravičnost«
pravtako kakor demogoški klerika-
lci.

Blok reakcije, ki dela sam ali pa
pod patronanco veleposredarskih
krogov, bo z izpremembo v vladi
izpremenjen, bo postal intimnejši in
bo nadaljeval delo, ki ga sedaj iz-
vršuje. Nedvomno bo pa zavrtnost
in neobzirna agresivnost vsaj ne-
kaj utrpela.

Preden pa se sedanja politika,
tudi gospodarska, izčisti, bomo pa
imeli še velike boje.

Akt maščevanja.

Demokratsko glasilo je prineslo
včeraj izvirno vest, da je ministrski
svet sklenil razpust načelstva bol-
niške blagajne v Sloveniji. Kot glav-
ni vzrok navaja to, da niso bili ta-
kzovani zunanjji kraji zastopani v
načelstvu ter da imajo delodajalci
mного pritožb, ki se niso upošte-
vale. Ti argumenti seveda so iz-
mišljeni, zakaj, če bi se podjetnikom
godila krivica, so vedno imeli pravo
pritožbo na nadzorno oblast.
Neštevilne pritožbe, ki so bile za-
vrnjene, so dokazale prejasno, da so
očitki večinoma neutemeljeni.

Kar se tiče zastopstva zunaj
Ljubljane, je pa bila stvar rešena že
pred enim mesecem, in je načelstvo
že mnogo prej hotelo rešiti to vpra-
šanje sporazumno z interesi. Razlogi
torej, ki jih demokratsko iz-
virno poročilo navaja, so taki, da
jim resen človek ne more verovati,
še manj pa, da so iskreni.

Razpust načelstva bolniške bla-
gajne je dejansko samo atentat na
zavod, v katerem so imeli delavci
po avstrijskem zakonu večino, ki jo
izgube po novem zakonu, ki je bil
sklenjen v Belgradu. V načelstvo bo
voljenih polovica delodajalcev in
polovica delojemalcev, če sprejme
skupščina načrt; doslej pa so imeli
delojemalci dve tretjini zastopni-
kov. S tem hoče vlada bolniško bla-
gajno za desetletja iztrgati delav-
cem iz rok, delavski zavarovalni
zavod, na katerem delodajalci de-
jansko nimajo prav nobenega inte-
resa, razen, da ovirajo razvoj teh
zavodov s fiskalnega stališča.

Dvainsitridet let so vodili delavci
te zavode in sedaj pride vlada, ki
temu ugovarja, ki hoče delavstvo
oropati te pravice.

Vlada imenuje komisarja zavo-
du in 12 sosvetnikov. Sosvetnike
mora vlada sicer imenovati po dve-
tretjini delojemalcev in eno tretjino
delodajalcev, ki pa je le prehodnega
pomena.

Naglašali smo zgoraj, da so na-
vedeni razlogi jako neiskreni, ker
so demokratski in še nekatere posa-
mezne osebe grozile, da se bodo za-
radi socialnodemokratske politike
v Ljubljani maščevali nad delav-
skim zavodom. To je pravi vzrok.

Gospoda bi popolnoma prav sto-
rila, če bi to tudi javno povedala,
kar je šepetala posameznikom na
ušesa.

Kako velikega pomena je reor-
ganizacija bolniškega zavarovanja,
bi delavstvo čutilo šele pozneje.
Veliki načrti so se v povojih, reor-
ganizacija se v tem času še ni mo-
gla popolnoma izvesti. Kako bo to
delo napredovalo pod novim vod-
stvom, je veliko vprašanje. Vpra-
šanje je, če bo novo zastopstvo tudi
prav umevalo velikopotezne name-
ne socialnega zavarovanja, če ga
celo vodilni političarji tako slabo
umevajo.

Udarec za udarcem prejema de-
lavstvo od tistih ljudi, ki vedno go-
vorijo o demokratizmu in veliki skrbi
za socialni položaj delavstva. Toda
te udarce bo delavstvo občutno pa-
riralo, ko pride čas za to. Ta čas ni
več daleč.

Politične vesti.

+ Zoper nameravano ukinitje
ministrstva za socialno politiko je
protestirala na pristojnih mestih tu-
di organizacija jugoslovanskih do-
brovoljcev.

+ O novem volilnem redu za
parlament poroča »Sl. Narod«
slednje: Načrt novega volilnega re-
da bo sprejet v narodni skupščini
po krajšem postopanju. Kakor dolo-
ča § 141. ustave, se mora uvedba
novega volilnega reda izvršiti po-
tom skrajšanega postopanja v smi-
slu § 133. ustave, ki določa, da la-
hko narodna skupščina izenačene za-
kone sprejme s poimenskimi glasov-
anjem enkrat in v celoti ali na jili
odkloni. Debata je zelo skrajšana in
sme govoriti samo po en zastopnik
ene parlamentarne skupine. Novi
volilni red določa: 1. Na vsakih 40
tisoč prebivalcev odpade 1 poslani-
ški mandat. 2. Uvaja se nov propor-
cijski sistem s kombinacijo okrož-
nega in državnega proporca. Poleg
okrožnih kandidatskih list se uvede-
jo tudi državne liste posamičnih
strank. Ta volilna kombinacija je ne-
koliko po vzorcu italijanskega voli-

nega reda. 3. Dosedanji kvalificirani
kandidati odpadejo. 4. Razdelitev
okrožja ostane ista. — O stvari bo-
mo še poročali.

+ Splošna kovinarska stavka
v tržaških in trziških ladjedelnicah
še vedno traja, ker lastniki ne popu-
ste od svoje zahteve, da se plače
znižajo. Delo počiva. V trziško ladjed-
elnico se je nekaj fašistovskih
stavkokazov hotelo vrniti na delo,
pa niso uspeli, ker obrat z nekaj
ljudmi ne more upostaviti.

+ Občinske volitve na Primor-
skem se bodo vršile januarja 1922.

+ Avstrija zaseda Zapadno Mad-
žarsko (Burško). Avstrijska zvezna
vojska je pričela dne 13. t. m. zase-
dati Burško. Zaseda bo vse naka-
zano ji ozemlje razen plebiscitnega
okrožja šopronskega.

+ Izid novih volitev v nemški
državni zbor je pokazal, da so so-
cialistične stranke izgubile doseda-
njo večino nad meščanskimi stran-
kami. Socialistične stranke so dobi-
le 124.000 glasov, meščanske pa 130
tisoč glasov. Izgubo socialističnih
strank je treba pripisati neugodni
rešitvi gornje-šlezkega vprašanja in
intenzivnejšega gospodarskega pri-

tiskanja antante na Nemčijo, vsled
česar je nacionalistična propaganda
in reakcija pridobila zopet novih tal.
Antanta torej sama podžiga v Nem-
čiji duhi nacionalistične osvete.

+ Francoske nakane proti Rusi-
ji. Kakor javljajo iz Ženeve, je mar-
šal Joffre odpotoval na Japonsko.
Nemški listi pišejo, da se zdi, da
Francija poižkuša sedaj rešiti ruski
problem preko Japonske, ker se ji
na drug način ni posrečilo. Potova-
nje Joffra je v zvezi s tem franco-
skim prizadevanjem.

+ Prihodnja konferenca medna-
rodnega delovnega urada se bo vr-
šila v oktobru 1922. Tako so dolo-
čili na zadnji konferenci v Ženevi.

+ Zveza narodov se danes se
stanek seji v Ženevi. Pretresala bo
v prvi vrsti albansko vprašanje.

+ Mnenje angleškega socialista
o washingtonski razorožitveni kon-
ferenci. Delavski voditelj Ramsey-
Macdonald je izjavil v svojem go-
voru v Londonu: Washingtonska
konferenca je samo ponovitev haag-
ske konference. Ako se ne bo de-
lalo energično, bomo imeli novo
strahovito vojno, ki bo še bolj uni-
čevalna in pravtako brezsmiselna
kakor poslednja.

+ To bi jim bilo po volji. Me-
ščanski listi poročajo iz Revala, da
so boljševiki pretekli teden v Mos-
kvi in drugih sovjetskih mestih iz-
nova začeli s preiskavanji, zasledo-
vanji in aretacijami. Žrtve naj bi bi-
li zopet menjševiki. Med znanimi
ljudmi, ki so bili zaprti, imenujejo —
Lunačarskega in Sklanskega... Tako
izgledajo meščanska poročila iz
Kusije.

+ Angleška pa ne gre na ameri-
ški lim. Angleški finančni minister
je izjavil, da je Angleška nasproti
ameriški ponudbi, da se dolгови ev-
ropskih držav Ameriki še ne izpla-
čajo, pripravljena svoj del povrniti.
Torej pri najvplivnejši evropski dr-
žavi Washington s svojimi finanč-
nimi spekulacijami ne bo uspel.

+ Omejitve oboroževanja. Po
programu državnega tajnika Zedi-
njenih držav ameriških, Hughesa, za
omejitve vojne oboroževanja na
morju bi ustavila Anglija gradnjo
štirih novih enot tipa »Hood« in
gradnjo vseh oklopnih ladij prve in
druge vrste tipa »King George V.«
Japonska bi se morala odreči gradi-
tvi dveh oklopnih ladij in štirih ok-
lopnih križark ter treh enot prvega
razreda kakor tudi štirih oklopnih
križark, ki so že v ladjedelnicah. Ra-
zen tega tudi desetih dreadnoughtov.
Zedinjene države bi morale opustiti
gradnjo 15 oklopnih ladij, ki se že
nabavajo v delu in petih oklopnih la-
dij, ki so projektirane.

Rdeči teden za »Naprej«.

Zadnji dnevi rdečega tedna so
tu. Sodrugi! Zaupniki! Organiza-
cije! Ste-li napravili vsi svojo dol-
žnost? Ako še niste, pojdite te zad-
nje dni s podvojeno silo na delo!

Vsak sodrug bodi naročnik »Na-
preja«! Dnevnik stane mesečno
7 din; kdor tega ne zmore, naj na-
roči teden »Napreja«, ki izhaja vsak
četrtak skupno z »Enakostjo« in ki
stane mesečno samo 1.50 din.

Prispevalje za tiskovni sklad
»Napreja«!

Dnevne vesti.

Nepričakovano je priskočil na
pomoč s svojo reklamo za rdeči te-
den za naš list »Naprej« včeraj na
večer gospod ljubljanski cenzor, ki
nam je zaplenil vso preostalo nakla-
do lista zaradi našega članka »Ka-
ko iz blata«. Policaji so hodili na-
okrog po ljubljanskih ulicah in ka-
varnali in so odjemali kolporterjem
in kavarnarjem list. — Sodrugi! Za-
ključimo torej akcijo našega rdeče-

ga tedna s trajnim, intenzivnim na-
biranjem naročnikov in razširjanjem
lista!

Železničarjem! V soboto so bili
Mariboru nalepljeni listki, s kateri-
mi se je vabilo »tovariše« na »za-
upen« sestanek v »Narodni dom«. Dnevni red: Pragmatika. Poroče-
valec g. Držič! Zaupni sestanek! Pragmatika! Gospod Držič! Kaj to
pomeni? Mnenja smo, da gre za
pragmatiko za vse osebe in ne sa-
mo za prijatelje gospoda Držiča! Ker
pa vemo, kako je Držičevemu
otroku ime, zato sumimo, da stvar
s pragmatiko ni taka, da bi se go-
spodje upali v javnosti. Prejšnjo
nedeljo so sklicevali gospode urad-
nike na tak »zaupni« sestanek. Člo-
vek bi po tem sodil, da bo ena prag-
matika za uradnike in ena za ostalo
osobje. To pa nam tembolj potrjuje
dejstvo, da sta se dva uradnika —
po tistem uradniškem »sestanku« —
pogovarjala, pri čemer je eden na-
glašal, češ, pragmatika se bo izbolj-
šala in bomo mi uradniki dobili zo-
pet odvzeto stanarino. Tako torej! Samo
uradniki morajo dobiti stanari-
no, drugi je menda ne potrebuje-
jo, kaj!? Sicer pa je to vse mogo-
če in tudi verjetno. Kakor se je
n. pr. izvedlo regulacijo plač iz
kron v dinarje, to je, da so dobili
višji uradniki po 600—1200 dinar-
jev več kot so imeli preje kron, do-
čin so dobili poduradniki in sluga,
katerih plače so itak bile zelo nizke,
manj dinarjev kot so imeli preje
kron. Seveda uradniki imajo po-
slanca, ta se menda ne zaveda, da
je bil izvoljen po večini z delavski-
mi ter glasovi uslužbencev! Toda
od tega je že dolgo in novih volitev
še menda tako kmalu ne bo! Do ti-
stege časa pa bodo Janezi spet vse
pozabili in bodo šli menda zopet na
led. Lansko leto je g. Držič še jav-
no, in sicer na prav cirkuški način
nastopal, ter hvalil svojega otroka,
t. j. pragmatiko, sedaj pa ne upa več
na svetlo, marveč sklicuje konven-
tikle! Gospod se dobro zaveda, kak-
šno razpoloženje vlada pri veliki
večini zvezarjev! Sicer polagoma,
toda vedno v večji meri izpregledu-
je oni, ki so Zvezo smatrali pol-
novredno delavsko strokovno orga-
nizacijo. Svaka sila do vremen!

Begunci! Oddelek za socialno
skrb opozarja s tem vse begunce,
da ugodnost brezplačnega prevoza
zanje in njihovo selitveno blago v
staro domovino preneha nepreklicno
z 31. decembrom 1921. Kdor se to-
rej še namerava izseliti, naj se po-
žuri in ne zamudi te zadnje prilike,
ker se poznejšim prošnjam nikakor
ne bo moglo ugoditi. Pripominja se
tudi, da se mora odslej vsak begu-
nec, ki je italijanski državljan, pis-
meno obrniti na italijanski konzulat
za potni list, ki ga naše oblasti po-
tem le vidirajo, ker dosedanjih pro-
pustnic ne smejo več izdajati. Urad-
ni list št. 127 z dne 22. oktobra 1921.
naredba 315, št. 28.

Ljubljanski dopisni urad name-
rava vlado ukiniti baje s 1. januar-
jem 1922. Vzrok: štedenje! (Štedi
se seveda pri par tisočih, pri mili-
jonih pa ne!) V interesu novinar-
stva mi to namero najodločnejše
obsojamo. Že sedaj je slovensko
časopisje vsled slabe organizacije
poročevalske službe v Jugoslaviji
celo v domačih zadevah slabo in-
formirano, potem pa naj bi se uki-
nil še ta urad, ki mimogrede pove-
dano še najboljšo funkcijonira v
vseh Jugoslaviji, čeprav velja drža-
vo le nekaj tisočakov na leto! Ka-
kor se zdi, za izgovorom »štedenja«
tiče zopet — intrige! Kam za božjo
voljo plovemo, če se ho vse delo
z intrigami, korupcijami in podob-
nimi čednostmi?!

Za zgradbo tehniški fakulteti
univerze v Ljubljani službečih postoj-
pil se je ustanovilo posebno dru-
štvo. Pravila društva je pokraj-
ska uprava v Ljubljani že potrdila
in ima društvo svoj ustanovni obči-
ni.

zbor v novi društveni zgradbi na
Aškerčevi cesti (na Mirju) poleg
obrtne šole v dvorani št. 20/I., in
sicer v četrtek, dne 24. t. m. ob 17.
uri.

Nekaj stare obleke za moške
razdeli mestni magistrat ljubljanski
med najrevnejše reflektante. V
Ljubljano pristojni reveži naj se
zglese pri magistratnem ubožnem
referatu v četrtek, dne 17. novem-
bra in v petek, dne 18. novembra in
v soboto, dne 19. novembra popol-
dne od 1.—2.

Poročil se je v Ljubljani arhi-
tekt g. Ivan Zupan z gđ. Miro Sto-
parjevo iz Spodnje Šiške. Obilo
sreče!

Jugoslovensko novinarsko udru-
ženje, sekcija Ljubljana priredi ob
priliki obletnice ujedinjenja SHS
dne 1. decembra t. l. v veliki dvor-
ani hotela »Union« velik koncert
zveze ljubljanskih pevskih društev,
pri katerem sodelujejo vsa ljublan-
ska pevška društva, operne moči in
orkester dravske divizijske oblasti.
Opozarjamo na to prireditve vsa
društva, ki se naprošajo, naj na ta
dan ne prirede drugih zabav. Po-
drobnejši spored se objavi pravo-
časno.

Mezdno gibanje grafičnega de-
lavstva. V Zagrebu je imelo te dni
grafično delavstvo veliko zborova-
nje, kjer se je sklenilo, da se delo-
dajalcem dne 1. januarja 1922. pred-
loži nova plačilna tarifa.

Marinkovič, ki so ga zasledovali
radi atentata na regenta in o kate-
rem so listi poročali, da ga je grška
policija v Solunu izročila našim ob-
lastim, ni bil prijat. Namesto njega
so Grki izročili nekega drugega člo-
veka, ki se imenuje Voljkovič. O
Marinkoviču sploh ne vedo, kje se
nabaja.

Medzavezniški invalidski kon-
gres, ki bi se imel po sklepu za in-
validsko vprašanje posebno nastav-
ljenega odbora v Parizu vršiti v
Belgradu, je bil radi sedanjih tež-
kih razmer preložen na prihodnje
leto.

Kulturni vestnik.

„Die Arbeiter - Jugend - Inter-
nationale“. Spis, katerega je izdala
delavsko-mladinska Internacionala
v Berlinu opisuje postanek, razvoj
in cilje delavske mladinske interna-
cionalne. V uvodniku lepo opisuje
holandski sodrug V. Voogd, kako
so se zbirali med vojno zastopniki
Danske, Švedske, Holandske Bel-
gije, Francije in Nemčije v Kiehu,
Weimarju, Amsterdamu in Biele-
feldu zastopniki delavske mladine
držav, ki so si bile med seboj v bo-
ju po volji buržuazije, in v medse-
bojnem prijateljstvu in zaupanju po-
stavljali temeljno idejo delavsko-
mladinske internacionalne in s tem
pričeli pripravljati pohod novi, so-
socialistični družbi. Nadalje najdemo
v brošuri popis sestanka v Kiehu in
njegovega poteka, poročilo o kon-
ferenci v Hamburgu, ki je zborova-
la 18. in 19. januarja 1921. in poro-
čilo ustanovni konferenci v Am-
sterdamu, ki se je vršila 30. maja
1921. leta. Na amsterdamski ustano-
vni konferenci je bila sprejeta pro-
klamacija delavske mladinske in-
ternacionalne ki se deli v sledeče
točke: Manifest, principijelna izja-
va, vzgojni in varstveni program,
boj zoper vojno in militarizem (Ho-
landska resolucija in belgijska re-
solucija), statut, opravilnik. — De-
lavsko mladinska internacionala je
z oktobrom pričela izdajati svoj in-
ternacionalni mesečnik za socialis-
tično mladino.

»Zbornik znanstvenih razprav«. Ravnokar je izšel 1. letnik »Zbo-
rnika znanstvenih razprav«, ki ga iz-
daja prof. dr. J. J. Zupan. Vsebuje fa-
kultete v Ljubljani v samozaložbi z
naslednjo vsebino: 1. prof. Bilmo-
vič: Nekoliko misli o narodno-go-
spodarski vedi; 2. prof. Dolenc:

Pravosodstvo pri novomeškem in korporiranem uradu nemškega višjega reda v letih 1721. do 1772; 3. prof. Jasinski: Kaj je najpotrebnejše za slovensko primerjalno pravno zgodovino; 4. prof. Krek: Pomen rimskega prava nekaj in sedaj; 5. prof. Kušej: Codex iuris canonici in njegov pomen za cerkev in državo; 6. prof. Lapajne: Kolizijske norme civilnega medpokrajinskega prava v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev; 7. prof. Pitamic: Nove smeri v pravni filozofiji; 8. prof. Skumović: O dokazni moči trgovskih knjig; 9. prof. Škerlj: Uredba o zaslišanju industrijske svojine. Knjiga se nanaša pri knjigar- nah v Ljubljani ali naravnost pri dekanatu juridične fakultete.

Nainovejši.

PRORAČUN KONČAN.

LDU. Belgrad, 15. nov. Te dni so bila končana proračunska dela za leto 1922. V proračunu je doseženo popolno ravnotežje. Proračunski načrt bo predložen narodni skupščini 19. t. m. v razpravo.

POGAJANJA V VEČINI.

LDU. Belgrad, 15. nov. Ko se bodo končala pogajanja med radikali in demokrati radi preosnove kabineta, se bodo začela pogajanja z muslimanskimi klubom in slovensko samostojno kmetijsko stranko.

TO BODO ZARADILI!

LDU. Belgrad, 15. nov. Gospodarsko finančni komitei ministrov je sklenil na svoji zadnji seji, da se družbi za promet z mesnimi izdelki v Zagrebu odstopi živino in ovce, ki jih ima naša država prejeti na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Družbi se odstopi ves drugi kontingent, ki ga ima prevzeti v Salzburgu. Kakor se doznava, bo cena pri govedih 1500 dinarjev za glavo, pri ovčah pa 45.50 dinarjev za kos. Sklenjeno je tudi, da družba ne plača uvozne in prevozne carine, ako bi bilo treba živino uvoziti ali speljati preko naše države v kako drugo državo.

PODRŽAVLJENJE STEINBEISO-VIH PODJETIJ.

LDU. Belgrad, 15. nov. V ministristvu za trgovino in industrijo se bo vršila enketa, ki bo proučila vprašanje podržavljenja celokupne žumske industrije Steinbeisovega podjetja v Bosni.

JUGOSLOVANSKO ZASTOPSTVO PRED SVETOM ZVEZE NARODOV.

LDU. Belgrad, 15. nov. Ministrski predsednik Pašić je odredil, da zastopa našo državo pred svetom zveze narodov glede Albanije polnomočni minister in vodja naše delegacije v reparacijski komisiji Mato Bošković. Kot eksperta sta mu dodeljena Milutin Jovanović, naš poslanik v Bernu in Tiha Popović, pomočnik zunajega ministra.

STAVKA AMERIKANSKIH OBLAČILNIH DELAVCEV.

LDU. New York, 14. nov. 60.000 delavcev oblačilne industrije v New Yorku je stopilo v stavko.

Gospodarstvo.

— Poštini čekovni urad v Ljubljani objavlja vsem svojim računomojnim in vsemu občinstvu, da je minister za pošte in brzojav s svojim odlokom z dne 5. novembra 1921, br. 69.496 dovolil, da smejo čekovni zavodi in poštne uradnice izstavljanje čekovne nakaznice za zasebne stranke do 20.000 dinarjev, za državna oblastva pa do 100.000 dinarjev. Na podlagi cit. odloka smejo zasebni računomojstniki izstavljanje čke za izplačila v gotovini, kateri se izvrše potom čekovnih nakaznic, odslej naprej do zneska 20.000 dinarjev, drž. oblastva pa do zneska 100.000 dinarjev. Na dem se bodo pa kakor doslej dostavljale čekovne nakaznice z denarjem le do zneska 1000 dinarjev.

— Naša valuta se dviga. Na vest o monopolizaciji prodaja deviz v kraljevini SHS je poskočil kurz dinarja v Ženevi za eno in pol.

— Obratno ravnanje južno železnice Ljubljana bo nabavilo za svoje uslužbence ca 800 dolgih in 1500 kratkih kožulov s sukneno prevleko. Interesentje naj predložijo svoje oferte obratnemu ravnateljstvu odd. III/4 Ljubljana, kjer dobijo potrebna navodila.

— Na ustanovitvi konzument-skih zbornic v Češkoslovaški, ki so zelo važna socialna ustanova in pridobitev delavnega ljudstva, dela sodrug Ant. Srby, sedanjí češkoslovaški minister za socialno politiko. Konzumentske zbornice so zelo važna ustanova in orožje v rokah delavstva, katero onemogoča spekulacije in daje ljudstvu v roke kontrolo in pravico soodločanja pri trgovini.

Po svetu.

— Novo Dantejevo delo? Francoz Castels je že leta 1881. našel veliko pesniško zbirko »Il Fiore« (Cvetlica), sestojajočo iz 232 sonetov, v knjižnici v Montpellieru. Za avtorja takrat niso vedeli, vedeli so samo to, da se imenuje Durante (skrajšano Dante) in da je zbirko spesnil v zadnjih desetletjih XIII. stoletja v Florenci. Sedaj je mogel italijanski umetniški zgodovinar Guido Maz-zo il ugotoviti, da je delo ustvaritev slovitga Danteja Alighierija, ker ima mnogo sličnosti z »Božansko komedijo«.

— Bela gora. Dne 8. t. m. se je češkoslovaški narod spominjal svojega temnega 8. novembra 1620. leta, o katerem pravi zgodovina, da je bila ta dan pri Beli gori poražena vojska češke gospode po habsburški cesarski vojski. Ta dan je zaplakal češki narod, a sovražni Ferdinand in rimski hlapeci so si meli od radosti roke. To je bilo pred dobrimi tristo leti, a danes je češkoslovaški kakor tudi nemški narod v Avstriji prost habsburškega in rimskega fevdalstva in absolutizma.

— Sodruzi v Nemški Avstriji so odločni nasprotniki komunizma. Obenem pravijo naši narodnjakari, da so avstrijski socialisti sovražniki Slovanov. Dajte vemo, da je v Nemški Avstriji draginja in beda, da je

strah in groza. Vendar so nemško-avstrijski sodruzi že do 15. septembra, torej v poldrugem mesecu, nabrali za pomoč Rusiji 15 in pol milijona kron! V naših kronah znaša to poldrugi milijon kron ali 75.000 kilogramov pšenične moke, dočim smo mi za brate Ruse nabrali 500 kilogramov. Ali nas res ni prav nič sram?

— Velika nezgoda. V Houthovi tvornici v Döttrheimu v Wiesbadenu na Nemškem je 14. t. m. opoldne eksplodiral bencinski tang v kleti. Stirinadstropno poslopje se je razrūnilo in pokopalo pod razvalinami 5-6 delavcev. Vnelo se je olje; ognja do večera še niso pogasili. V nasprotni tvornici so bile razbite vse šipe in 100 delavk je deloma močno poškodovanih po steklenih drobcih. Mnogo škode je tudi v prostorih za strce.

Dopisi.

Jesenice. Dne 6. novembra smo spremljali na zadnji poti dolgoletnega člana sodruga Lasnika, ki je bil zaposlen v žičarni. Bolehal je več mesecev in je zapustil ženo in šestero nepreskrbljenih otrok. Gospod župnik iz Koroške Bele ni hotel spremljati na poti pokojnika, ker smo se udeležili pogreba društveni strokovne organizacije z ven-cem in godbo kovinarjev ter pevskim društvom »Sava«. Mlad sin-ko pokojnikov, star 16 let, je bil vprašan od gospoda župnika, ako hoče, da bo ata pokopan krščansko, naj se odstranijo trakovi. Fant pa je odgovoril: »Gospod, moj oče je spoštoval vse to, in s temi znaki bo tudi na lastno željo pokopan.« Gospod župnik, presenečeni ste bili nad mladim našim vzgojencem, uvideli ste, da vera razredno zavodnega proletarca ko osvobojenju pod našim geslom tudi ob smrti ne preneha. O, da, da, tudi grobovi bodo se govorili! Iskrena hvala godbenikom, kovinarjem, društvenikom pevskega društva »Sava« in vsem spremljevalcem, ker so vztrajali v tako slabem vremenu. Iskrena hvala tudi sodrugu Paplerju iz žičarne, ker je preskrbel za družino in zbral dvakratno podporo za bodne zastave. Iskrena hvala v imenu družine tudi vsem darovalcem za vsoto 878 K in tudi darovalcem za prejšnjo podporo. — Blag spomin nam ostane na pokojnika.

Celje. Dne 7. nov. t. l. so se vršile sodnijske obravnave pred okrajnim kot obrtnim sodiščem zoper tvrdki »Zlatarka« in gosp. Ivo Čater. V obeh primerih je šlo radi neizplačanja mezd. Delavce je zastopal g. dr. Šiler iz Celja. Gospodje kapitalisti so imeli vsak svojega doktorja, ki sta zagovarjala storjenje krivice kapitalistične, seveda nista imela nobene stvarne podlage, ker je vse napade g. dr. Šiler zavrnil. Raditega sta se sklicevala na nepristojnost sodišča. To bi jim seveda najbolj ugajalo, da ne bi bil nihče, ne oblast, ne nobeno sodišče pristojno kapitaliste Čaterjevega kalibra kaznovati. (Opomba uredništva. Lepo in dobro socialno zakonodajo imamo v Jugoslaviji. Kapi-

talisti smejo ljudi (delavce) importirati, jih brez odpovedi odpustiti in nadure ne plačevati itd. Imamo Inspekcije dela in naredbe, kako naj nadzorujejo obrate, a nimajo naredb, kako naj kaznujejo kapitalistične zločince, če kršijo obstoječe zakone. Imamo okr. glavarstva, ki nosijo jugoslovanski naslov, a delajo po staroavstrijskem zakonu, ki ni naperjen proti kapitalistom, in vsebuje tako malenkostne kazni, da je naravnost smešno. Veljavne naredbe oz. zakone imamo naperjene samo proti delavcem (Glej zakon o zaščiti države) in ti se izvršujejo.)

Iz stranke.

Za gladijoči ruski proletarijat! Vse organizacije prosimo, da pospešijo svoje zbirke za pomoč gladijočim ruskim nesrečnejšem. Čeprav je beda tudi pri nas, vendar bo vsaj kako malenkost lahko vsak utrpel, kdor ve, kaj je glad. Sicer je pa potrebno ob takih prilikah tudi razširjati misel za solidarnost, tudi naše ljudstvo moramo že enkrat navaditi nanjo. Če vam kdo reče, da ga Rusi nič ne brigajo, ga opozorite na to, da tudi mi nismo med vojno prav nič brigali tistih, ki so nam pošiljali tupatam kak prigrizek vsaj za šolske otroke in bolnike. Pa so se vendar spomnili na nas, čeprav nas niso niti poznali, samo slišali so o nas, da stradamo. Pa nismo stradali tako strašno, kakor zdaj stradajo naši braje na Ruskem. Zena se pa kaj podobnega zopet pripetiti, saj nikdar ne vemo, kaj nas čaka. Kdo se bo takrat spomnil na nas lažje kakor tisti, ki bodo vedeli, da smo jih tudi mi poznali v nesreči? Kadarkoli se naješ, se spomni, da umirajo na Ruskem stotisoči od lakote in strašnih nalezljivih bolezni, ki spremljajo lakoto.

Diskusijski večer v Spodnji Šiški. Danes začne v bivši nemški šoli v Spodnji Šiški točno ob 19. uri 30. diskusijski večer. Dnevni red: Osební dohodniški davek. (Koliko mora danes vsak plačati in koliko se lahko rekurira). Ker so plačilni nalogi, ki jih razpošilja davčna uprava, precej nejasni, je dnevni red zelo važen. Zato prosimo vse, ki se za to vprašanje zanimajo, za točno udeležbo. — Odbor.

Socialistična nesebičnost. Neki sodrug, ki plačuje progresivni starni-kin davek že skoro poldrugo leto, je plačal te dni stranki tudi posebni progresivni davek od zapuščine, ki jo je prejel. Plačal je 1% prejetega zneska. Kakor vidimo, se misel družabne skupnosti v socialističnem zmislu prav lepo razvija. Posnemajte!

Iz strok. organizacije.

Seja centralnega odbora kovinarjev se vrši v nedeljo dne 20. t. m. dopoldne. Pričetek točno ob 9. uri. — P. n. Tajništvo O. D. K.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Feller-ja prijetno dišočega »Elsafluida« pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot ko-

smetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvoj-nate steklenice ali 1 specialno steklenico skupno z zamotom in poštnino za 48 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 252, Hrvaško. be

Poslano.*

»Slov. Narodu« (od torka) v po-jasnillo.

Sein odgovorni urednik »Avto-nomista«. Kjer je izdajatelj lista agilen in svež, odgovorni urednik nima vpliva na pravec in smer lista. Odgovorni uredniki vplivajo na tenden-co listov le, če so glavni ured-niki zaspani in za nič. — Republi-kansko gibanje me ne zanima. Re-publikanski prapor prepuščam v varstvo kakemu bivšemu zastavo-noši, če se kdo oglasi. — Podatki glede moje osebe so točni in jasni. Naj dodam še: Dr. Šusteršću pišem trikrat na dan rekomandirano. Dokaz: vpisna knjiga na ljubljanski glavni pošti. V Zagreb se pe-ljem trikrat na teden. Ali k Radiću, ali v kak hotel v bližini tvornice usnja, je za javnost postranska stvar. Od Karla Habsburškega pričakujem te dni nov naslov. Svojega sem že odposlal, naslov namreč. Bratu v Ameriki pišem enkrat na leto po dolarje. Pa jih ne da. On nima prav. — V Moste pri Ljubljani hodim dvakrat dnevno. Tam me čaka žena. Ali s črno kavo, ali pa z metlo. Večkrat z metlo. Toda ljube-zen vse prenese. — Za slovensko politiko se ne brigam. Skrbim samo za svojega petelina. — Poklon, go-spodje, in čast in spoštovanje.

J. Petrič,

président de la République indépen-dante des Slovenes de tous les pays.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v zmislu tisk. zakona.

MAJKE!
Zahtevajte
povsod samo
MOKO ZA OTROKE
Salubra

1 skatola K 36/-

Najboljša hrana za dojenčke!

Zelo olakulote sredstvo za boje na žolodcu, rekonva-lescenta in osobito za pra-malo hranjene ter v obse-slabe osebe vsake starosti.

DOBI SE POVŠOD.

Tovarna kemičnih predmetov hrano

„SALUBRA“ D. D. ZAGREB

Boškovičeva ul. 23, telefon 7-91.
Tvornica: NOVA GRADIŠKA

Začarna delavska zavarovalnica zoper nezgode in Okrajna bolnišnica blagajna za Slovenijo v Ljubljani nameravata zgraditi na stavišču ob Mldoščevi cesti nasproti justične palače skupno uradno poslopje in razpisujeta za pridobitev načrtov

javen natečaj,

ki je omejen na arhitekta prebivajoče v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Udeležiti se morejo natečaja tudi inozemski arhitekti, morajo pa biti jugoslovanske narodnosti. Osnutki, ki jih je v zmislu razpisnega programa in pogojev izdelati v merilu 1:200, morajo biti izročeni do dne 15. januarja 1922 ob dvanajstih gradbenemu odseku v Ljubljani, Šolski drevored 2, I. nadstropje v zapečatenih ovojih z geslom.

V presojevalno komisijo so izvoljeni sledeči gg.:

Ing. Anton Kliner, gradbeni direktor, kot predsednik;
dr. Demeter Bleiweis, šefzdravnik Okr. bolniške blagajne;
ing. Jaroslav Foerster, namestnik ravnatelja tehniške srednje šole;
ing. Ciril Koch, mestni gradbeni svetnik;
Ivan Koemur, ravnatelj Okrajne bolniške blagajne;
dr. ing. Alojzij Král, univerzitetni profesor;
ing. Matko Prelovšek, mestni višji gradbeni svetnik;
dr. Anton Sagadin, ravnatelj Delavske zavarovalnice;
ing. Viktor Skaberné, višji gradbeni svetnik (vsi stanujoči v Ljubljani).

Za osnutke, ki jih bo presojevalna komisija spoznala za najboljše, so določene tri nagrade, in sicer:

- I. nagrada v znesku 10.000 Din.,
- II. nagrada v znesku 7.500 Din.,
- III. nagrada v znesku 5.000 Din.

Za eventualni nakup nadaljnjih treh osnutkov, ki sicer ne bi bili odlikovani, pač pa od pre-sojevalne komisije v nakup priporočeni, je določenih trikrat po 2.500 Din.

Za izgotovitev konkurenčnih načrtov potrebne pripomočke, razpisne pogoje in druge po-datke dobijo interesenti poštnine prosto pri podpisnem gradbenem odseku.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1921.

Gradbeni odsek

Delavske zavarovalnice zoper nezgode in Okrajne bolniške blagajne.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uradnik
Pot k Socializmu.

Cena K 2-—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.
Šivalni stroji Izborna konstrukcija in
varne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.
Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastonj in franko.
Kolesa iz prvih tovarov.
Dürkopp, Styria, Waffennrad.
Začasno znižane cene!

Avg. Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 11

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk,
okvirov in vseh v to stroko
spadajočih predmetov. Steklo za
okna vseh vrst vedno v zalogi.

Pridobivajte naročnike

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno - -
----- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zape-

stnice in srajce.

Podružnice:

Maribor

Gosposka ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Največja zaloga

se priporoča za na-

klavirjev in pianin v Ljubljani.

kup najboljših instru-

TVRDKA J. DOLENC,

Ljubljana, Milžerjeva ulica št. 5

mentov izvrstnih to-

varn po najsolidnejših

in nizkih cenah.